Ulkoistaminen

Kun toiminta ulkoistetaan toiselle yritykselle

Transnational Restructuring Navigator

Mitä sinun pitäisi tietää siitä:

- Ulkoistaminen tai alihankinta on johdon mielestä "ydinliiketoimintaan kuulumattomien" toimintojen tai töiden siirtämistä sisäisestä tuotannosta ulkopuoliselle taholle (esimerkiksi alihankkijalle).
- Ulkoistaminen on erotettava toiminnan **siirtämisestä** ja **ulkoistamisesta**. Ulkoistamisella tarkoitetaan tuotanto- tai palvelutoiminnan ulkoistamista ulkoiselle yritykselle, joka toimii julkisella tai yksityisellä sektorilla samassa maassa, kun taas ulkomaille siirtämisellä tarkoitetaan tuotantoprosessien tai palvelujen siirtämistä EU:n/ETA:n sisällä ja toiminnan siirtämisellä EU:n/ETA:n ulkopuolelle.
- Ulkoistaminen koskee toissijaisten tai poikittaisten palvelujen tai tuotannon siirtoa. Jos kyseessä on yhden tai useamman kokonaisen divisioonan tai liiketoiminta-alueen erottaminen uudeksi oikeushenkilöksi, sitä on pidettävä **toimintojen spin-off- tai franchising-toimintana.**
- Tyypillisesti ulkoistettuja tai alihankintana teetettyjä toimintoja ovat tietotekniikkatuki, henkilöstöhallinto (esim. palkanlaskenta), kirjanpitopalvelut, siivous- ja turvallisuuspalvelut, logistiikka tai jokin muu tavaroiden tai palvelujen erityistuotanto.
- Ulkoistamisen tavoitteet: pääasiassa kulujen, myös henkilöstökulujen, vähentäminen. Monissa tapauksissa ulkoistaminen on johdon keino siirtää liiketoimintariskit alihankkijalleen. Se voi myös olla keino palkata erikoistuneempaa tukea silloin, kun sitä ei ole saatavilla yrityksessä itsessään.
- Ulkoistaminen tapahtuu usein työntekijöiden kustannuksella. Julkisen tai yksityisen yrityksen henkilöstö voi menettää työpaikkansa, ja uusi palveluntarjoaja voi soveltaa työntekijöihinsä heikompia työehtoja ja palkkaa. Lisäksi ulkoistaminen voi johtaa pitkiin toimitusketjuihin ja monimutkaisiin järjestelyihin. Jos työntekijät siirretään toiselle työnantajalle (itsenäiselle yksikölle), työpaikat ja työolot voidaan turvata vain tietyn ajanjakson ajan (lisätietoja työsopimusten siirrosta saat klikkaamalla **tästä**).

Tehtävänäsi on...

- Ennakoi julkisen tai yksityisen sektorin ulkoistuksia yrityksessäsi seuraamalla alan kehitystä. Hyödynnä ammattiliittojen resursseja ja tietoa asiasta Euroopan ja kansallisella tasolla.
- Kerää kaikki tiedot, jotka auttavat ymmärtämään ulkoistamisen taloudellisia näkökohtia mutta myös johdon mahdollisia "piilomotiiveja".
- Pyydä neuvoja eurooppalaiselta yritysneuvostolta/SE WC-koordinaattorilta ja Euroopan ammattiyhdistysliitolta.
- Jaa kaikki paikallistasolla keräämäsi tiedot kaikille eurooppalaisille yritysneuvoston/SE WC:n jäsenille.

- Kerää tietoa ulkopuolisesta yrityksestä tai urakoitsijasta ja kiinnitä erityistä huomiota työoloihin ja työsuhteisiin. Jos mahdollista, käytä kaikkia kanavia saadaksesi yhteyden ammattiliittoihin yrityksessä, johon tuotanto tai palvelut ulkoistetaan.
- Ole ennakoiva: Vaadi oikeuksiasi äläkä odota, että johto antaa vapaaehtoisesti tarvittavat tiedot tai kysyy mielipidettäsi.
- Lisää yleisiä suosituksia ylikansallisista rakenneuudistuksista saat klikkaamalla **TÄSTÄ.**

Transnational Restructuring Navigator

Aikataulumatriisi

Hallinnointivelvoitteet

Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

Jos huhut pitävät paikkansa ja käynnissä on hanke, jolla voi olla merkittäviä vaikutuksia eurooppalaisiin työntekijöihin, keskushallinnolla on velvollisuus tiedottaa asiasta mahdollisimman pian eurooppalaiselle yritysneuvostolle tai SE WC:lle (ks. aiottu päätös).

Paikallisten työntekijöiden edustus

Jos huhut ovat hyvin perusteltuja ja käynnissä on hanke, jolla voi olla mahdollisia vaikutuksia työvoimaan, paikallisella johdolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta paikallisille edustajille mahdollisimman pian (ks. aiottu päätös). Jos vaikutus kohdistuu useampaan kuin yhteen maahan, tiedotus on koordinoitava ja toimitettava samassa aikataulussa. Paikallinen tiedottaminen koskee tällöin ulkoistamishankkeen vaikutusta niihin paikallisiin kohteisiin, joihin hanke vaikuttaa.

Työntekijöiden edustajat hallituksessa

Johdon olisi tiedotettava hallituksen jäsenille yritysstrategiasta ja kaikista suunnitelmista, jotka todennäköisesti vaikuttavat henkilöstöön, hyvin varhaisessa vaiheessa ja hyvissä ajoin ennen lopullista päätöstä.

Transnational Restructuring Navigator

Työntekijöiden oikeudet ja toiminta

Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

- Heti kun huhuilla näyttää olevan jonkinlaista sisältöä, eurooppalaisten työntekijöiden ja työntekijöiden etu- ja sosiaaliturva-alojen yhteistyöelimen jäsenten olisi esiteltävä johdolle jo saadut tiedot ja pyydettävä lisätietoja, mukaan lukien - tarvittaessa - muodollinen tiedottaminen ja valmistelut eurooppalaisten työntekijöiden ja työntekijöiden etu- ja sosiaaliturva-alojen yhteistyöelimen kuulemista varten. Tämä voidaan tehdä tavanomaisessa kokouksessa tai kokousten välisenä aikana valintakomitean, sihteerin, puheenjohtajan tai muun tiedottajan välityksellä.
- Harkitkaa varhaisten varoitusmerkkien tarkistuslistojen käyttämistä, joita on kehitetty ammattiyhdistysten hankkeissa, kuten **Ulkoistamiseen ja ulkoistamiseen liittyvien riskien ennakointi ja arviointi**.
- Ota yhteyttä ammattiyhdistyskoordinaattoriin ja Euroopan ammattiyhdistysliittoon varmistaaksesi kaikkien asianomaisten ammattiyhdistysten täydelliset tiedot ja aloittaaksesi ammattiyhdistysten

yhteisen vastauksen valmistelun.

Paikallisten työntekijöiden edustus

- Heti kun huhuilla näyttää olevan jotain perää, paikallisten työntekijöiden edustajien olisi esiteltävä johdolle jo saadut tiedot ja pyydettävä lisätietoja, mukaan lukien - tarvittaessa - viralliset tiedot ja kuulemisvalmistelut. Tämä voidaan tehdä paikallisten edustuselinten säännöllisissä kokouksissa tai niiden sihteerin, puheenjohtajan tai muun edustajan välityksellä kokousten välillä. Tämän voivat tehdä myös yksittäiset luottamusmiehet tai kyseistä maata edustavat EWC:n/SE:n WC:n jäsenet.
- Paikallistasolla saadut tiedot olisi jaettava järjestelmällisesti muiden maiden eurooppalaisten työntekijöiden etu- ja sosiaalineuvostojen jäsenten kanssa. Näin saadaan nopeasti kuva mahdollisen ulkoistamisen kansainvälisestä luonteesta.

Työntekijöiden edustajat hallituksessa

Hallituksessa olevilla työntekijöiden edustajilla on oikeus saada samat tiedot kuin osakkeenomistajien edustajilla. Jos liikkeellä on huhuja mahdollisesta toimintojen ulkoistamisesta, eikä tällaisesta suunnitelmasta ole vielä tiedotettu hallitukselle, asia voidaan ottaa esille seuraavassa kokouksessa ja vaatia, että liiketoiminta-asiasta annetaan täydelliset tiedot. Jos tällainen suunnitelma on kuitenkin jo jaettu hallitukselle, eurooppalaiselle yritysneuvostolle, paikallisille työntekijöiden edustajille ja/tai ammattiyhdistysvastaaville voidaan lähettää viesti siitä, että tällaista uudelleenjärjestelyä todellakin valmistellaan. Varoitus: luottamuksellisuutta koskevia erityissääntöjä voidaan soveltaa.

Ammattiliittojen toiminta

Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

- Ota yhteyttä asianomaiseen ETUF:iin. Tarkista ja noudata mahdollisia voimassa olevia ETUF:n käytännesääntöjä/käytäntöjä, joita sovelletaan ulkoistamisen yhteydessä.
- Kerää tietoa ulkoistettavan toiminnan vastaanottajasta ja yritä luoda yhteydet asianomaisiin ammattiyhdistysrakenteisiin.
- Eurooppalaisen yritysneuvoston koordinaattoreiden olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä ETUF:n ja asianomaisissa maissa toimivien eurooppalaisten yritysneuvostojen jäsenten kanssa.

Paikallisten työntekijöiden edustus

Huhut voivat olla perusteltuja tai perusteettomia. Siksi ensimmäinen tehtäväsi on kerätä mahdollisimman paljon tietoa, jolla voit perustella olettamuksesi. Mahdollisia toimia ovat keskustelut asianomaisten työntekijöiden kanssa, julkisesti saatavilla olevien lähteiden tarkistaminen (lehdistö, yrityksen verkkosivut jne.) ja yhteydenpito mahdollisen alihankkijan edustajiin.

Työntekijöiden edustajat hallituksessa

Joissakin tapauksissa ammattiyhdistysten toimihenkilöillä voi olla mandaatti yrityksen hallituksessa. Jos näin ei ole, tiivis yhteydenpito hallituksessa toimiviin työntekijöiden edustajiin on välttämätöntä. Näin huhut voidaan tarkistaa nopeasti ja, jos ne vahvistuvat, valmistella jatkotoimia (ks. aikajanan seuraavat kohdat).

Viranomaisten rooli

Eurooppalaiset yritysneuvostot SE-työneuvostot

Viranomaisilla ei ole tässä vaiheessa roolia. Voit kuitenkin tutustua kansallisten tai paikallisten viranomaisten rooliin suurissa rakenneuudistustapauksissa maassasi.

Paikallisten työntekijöiden edustus

- Joissakin maissa, kun kyse on suuremmasta osasta työvoimaa, viranomaisia saatetaan pyytää osallistumaan toimintaan. Jos haluat valmistautua tällaiseen myöhempään puuttumiseen, tarkista kansallisesta lainsäädännöstä, mitä sääntöjä sovelletaan ja mitä menettelyjä sinun on noudatettava.
- Erityisen kiinnostavia voivat olla lait ja asetukset, jotka koskevat **joukkoirtisanomisia** ja **toimintojen siirtämistä toiselle yritykselle**.

Työntekijöiden edustajat hallituksessa

Jos vaikutus paikalliseen työvoimaan on merkittävä, työntekijöiden edustajat hallintoneuvostossa voivat pyytää johtoa ilmoittamaan asiasta viranomaisille.

Transnational Restructuring Navigator

Further reading and resources

ULKOISTAMINEN SIIRTYMINEN

The outsourcing challenge: organizing workers across fragmented production networks

Organisaatio(t): ETUI

Tyyppi: Verkkosivusto

Luokka: Tutkimus

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

Vuosi: 2015

ULKOISTAMINEN SIIRTYMINEN

Outsourcing

Organisaatio(t): Eurofound

Tyyppi: Verkkosivusto

Luokka: Tutkimus

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

ULKOISTAMINEN SIIRTYMINEN

Eurofound Restructuring Events Database: Factsheet Outsourcing

Organisaatio(t): Eurofound

Luokka: Faktat ja tiedot

Transnational Restructuring Navigator

ULKOISTAMINEN SIIRTYMINEN OFFSHORING

Offshore outsourcing. A handbook for employee representatives and trade unionists

Organisaatio(t): UNI Europa

Tyyppi: PDF

Luokka: Unionin oppaat

Kieli: Englanti

Pääsy: Julkinen

Transnational Restructuring Navigator